

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תקשורת - 91411

תאריך עדכון אחרון 30-10-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 3

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: סיעוד - "הדסה"

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): ורדית לוי

סקעת אלומה

ורדית לוי

ורדית לוי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: vardit.levi1@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג בתאום מראש

מורי הקורס:

גב חדזה סטואין,
גב הגר רוזנטל,
מר מור רביב,
גב אלומה סקעת,
מר משה שאולי,
גב ימימה חיון,
גב אודליה בן הרוש,
גב ורדית לוי

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בהכרת תהליכי התקשורת לסוגיה השונים, תוך כדי רכישת מיומנויות תקשורת וראיון במצבי בריאות וחולי. הקורס יקנה ידע, הבנה ומודעות למושגי יסוד בתהליכי התקשורת הבינאישית והשלכותיהם על עבודת הסיעוד.

מטרות הקורס:

התהליך הטיפולי הוא תולדה של אינטראקציה בין שלוש מערכות המרכיבות את האדם (מטפל ומטופל כאחד): רגש, חשיבה ועשייה, כל אחד מהם בנפרד, ובתקשורת ביניהם, ברמה התוך-אישית והבינאישית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בגמר הקורס, הסטודנט:

1. יכיר, יזהה וינתח מצבי תקשורת בינאישית ותוך-אישית באמצעות:
 - א. הגדרה ודיון במושגי התקשורת, תפקידה והשלכותיה בסיעוד.
 - ב. מודלים, ערוצים, סוגים ורמות תקשורת תוך אישית ובינאישית.
2. יזהה ויפגין מודעות ושימוש נכון במיומנויות דפוסי התקשורת הבינאישית והתוך-אישית בהסתמך על:
 - א. היכרות עצמית - כדי שהמטפל יוכל להביא את עצמו למפגש הטיפולי באופן מקצועי, הוא מחויב לפתח מודעות להתנהגות, לרגשות ולתגובות, הן של עצמו והן של המטופל הפוטנציאלי.
 - ב. זיהוי מחסומים פנימיים: עיוותי תפיסה, סטריאוטיפים, סכימות חשיבה. חיצוניים: - רעש, תנועה, ריח, צבע ועוד.
 - ג. התקשורת הלא-מילולית (הסתכלות מקצועית, ביטויי שפת-הגוף והשפעתם באינטראקציה הבינאישית).
 - ד. התקשורת המילולית - הקשבה פעילה
- מיומנויות דיבוב ומתן משוב
- ראיון טיפולי
- ה. מעורבות רגשית: חשיבותה וגבולותיה. מרחבי הכלה והזדהות - ההבדל בין הזדהות לאמפתיה.

מיומנויות תמיכה - קבלה, כבוד, העדר שיפוטיות, גבולות, סימטריה וא-סימטריה ביחסים.
ו. סגנונות אישיות - זיהוי סגנונות אישיות ככלי לקידום תקשורת אפקטיבית.
ז. התערבויות טיפוליות: שימוש באמפתיה, והעמדת גבולות, התערבות טיפולית קוגניטיבית.
3.הידע וההבנות שיירכשו בקורס יהוו בסיס ללימוד החווייתי-התנסותי בקבוצות בהמשך תהליך ההכשרה בקליניקה.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית וסדנאות בקבוצות קטנות.
סגנון הלמידה חווייתי, תוך מתן דגש על מעורבות הסטודנטים. ייעשה שימוש בהרצאות, דיונים, תרגילים והתנסות באמצעות משחקי תפקיד וסימולציה - גם מול שחקנים מקצועיים.
הקורס מתנהל במתכונת סדנאות - קבוצות למידה משתנות, בהתאם לתכנים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- 1.הגדרת המושג תקשורת - מודלים, ערוצים, סוגים ורמות תקשורת.
- 2.מרכיבי התקשורת התוך אישית -
- מחסומים: א. פנימיים: עיוותי תפיסה, סטריאוטיפים, סכימות חשיבה ועוד.
- ב. חיצוניים: הבעות, תנועה, ריח, צבע, לבוש ועוד.
- ג.אמפתיה, הזדהות, הכלה.
- 3.מרכיבי התקשורת הבינאישית -
- א.תקשורת לא-מילולית - הסתכלות מקצועית, שפת-הגוף.
- ב.תקשורת מילולית - הקשבה פעילה, דיבוב, מתן וקבלת משוב.
- ג.סגנונות אישיות - הכרת המפתח שפותח את התקשורת וזיהוי - סגנונות האישיות שלי ושל האחרים - כדי לשפר בכך את יכולתנו להעביר מסרים, כך שייקלטו באופן שנאמרו ויפחיתו מאבקי-כוחות, התנגדויות וכעסים.
- 4.מיומנויות הראיון המסייע בסיעוד: - 1. ניהול הראיון הטיפולי
2. מיומנויות תשאול
- 5.התערבויות טיפוליות.

חומר חובה לקריאה:

מילר, ו.ר, רולניק, ס. (2009) הגישה המוטיבציונית- הגברת המוטיבציה לשינוי. קריית ביאליק: הוצאת אח בע"מ.
נובל, א. (2007). תיווך לשוני ותרבותי של שירותים חברתיים- כשירות תרבותית בשרות הבריאות. הד האולפן. 91.
נרדי, ר., ונרדי, ח. (2006). להיות דולפין: התמודדות עם תוקפנות וחולשה בהורות, בזוגיות ובעבודה. מושב בן שמן: מודן הוצאה לאור (עמ' 13-17, 25-27, 31-32, 40-42, 147-149).
רזנברג, מ. (2009). תקשורת לא אלימה. תקשורת מקרבת, שפה לחיים. ר"ג : הוצאת פוקוס. (23-30, 46-48, 57-61, 69-73).

Arnold, E. & Underman Boggs, K.U (2016) . Interpersonal Relationships: Professional Communication Skills for Nurses (7th ed) St.Louis. Saunders.

- Berman, A., Snyder, S., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's Fundamentals of nursing- concepts, process and practice* (11th ed). NJ: Pearson.
- Balzer-Riley, J. (2017). *Communications in Nursing* (8th ed). St. Louis: Mosby.
- Powell, J. (1999). *Why am I afraid to tell you who I am?* Chicago: Argus Communication.
- חוברת עזר: קובץ הרצאות לסטודנטים – מיומנויות תקשורת בינאישית – עירית סורק, 2020

חומר לקריאה נוספת:

- ברק, ח., ושושן, ש. (1999). בגובה העיניים (עמ' 17-62, 121-131). קריית ביאליק: אח בע"מ.
- מולכו, ס. (1998), הכל על שפת הגוף, ירושלים: כתר.
- פייס, א. (1990). המשמעות של שפת הגוף. ישראל: אור-עם.
- צפורי-בקנשטיין, פ. (1996). תקשורת בין-אישית אפקטיבית. ישראל: אור-עם.
- רוזנברג, מ. (2009). תקשורת מקרבת – תקשורת לא-אלימה – שפה לחיים. רמת-גן: הוצאת פוקוס.
- רעם, ג. (1998). משמעותן של תנוחות הגוף מסרים מבפנים. (הוצאה שניה) הוד השרון: ניסן.
- Brownell J. (1986) *Building Active Listening Skills*

Byrne, P. (2000). *Stigma of mental illness and ways of diminishing it. Advances in Psychiatric Treatment*, 6, 65-72.

Helgesen M. & S. Brown (1995) *Active Listening: Introducing Skills for Understanding*. Cambridge Publication

Roter, D., & McNeilis, K. S. (2003). The nature of the therapeutic relationship and the assessment of its discourse in routine medical visits. In: T.L. Thompson, A.M. Dorsey, K.

Tamparo, C. & Lindh, W. (2000). *Therapeutic communications for health professionals*. (2nd ed.). Delmar. (Ch.1, Ch.2., Ch.10, Ch. 13, Ch.14).

Thompson, T.L., Dorsey, A.M., Miller, K.I., & Parrott, R. (2003). *Handbook of health communication*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:

-